

Prof. dr hab. inż. Jan Maksymiuk (1932-2015)

Profesor Jan Maksymiuk zmarł w lutym 2015. Urodzony 20 maja w 1932 r. w Ortelu Książęcym k. Białej Podlaskiej. W 1950 r. ukończył renomowane Liceum im. J.I. Kraszewskiego w Białej Podlaskiej i w tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej. W latach 1953-2006 był pracownikiem naukowo-dydaktycznym Politechniki Warszawskiej, a po przejściu na emeryturę - konsultantem naukowym w Zakładzie Aparatów Elektrycznych i Automatyki Elektroenergetycznej Instytutu Elektroenergetyki Wydziału Elektrycznego PW. Droga awansu zawodowego wiodła od stanowiska asystenta w ówczesnej Katedrze Aparatów Rozdzielczych (1953, jeszcze przed ukończeniem studiów I stopnia), przez st. asystenta, adiunkta (1964), docenta (1971), profesora nadzwyczajnego (1978). Towarzyszył temu systematyczny postęp w rozwoju naukowym zwieńczony tytułem profesora zwyczajnego w 1990 r. W czasie czynnym zawodowo pełnił ważne funkcje w strukturach wydziału, a w szczególności latach 1971-1984 oraz 1987-1993 pełnił obowiązki z-cy dyrektora d/s Nauki Instytutu Wysokich Napięć, a później dyrektora Instytutu Wielkich Mocy i Wysokich Napięć. Zaangażowany był również w nurt życia uczelni, bowiem na przestrzeni lat 1990-2000 wchodził w skład Senatu PW, a w kadencji 1997-2000 pełnił obowiązki przewodniczącego Komisji Senackiej d/s Współpracy z Zagranicą.

Obszar zainteresowań naukowych i badawczych skupiony wokół aparatów elektrycznych wysokiego napięcia rozwinął się w czasie budowy od podstaw laboratoriów dydaktycznych i badawczych wydziału. Umożliwiły one podjęcie wkrótce intensywnych prac w zakresie badań wielkoprądowych i elektromechanicznych, badań łączeniowych, studiów szybkozmiennych procesów przejściowych w systemach elektroenergetycznych, służąc jednocześnie kształceniu powojennego pokolenia inżynierów w zakresie elektroenergetyki. Powstałe laboratoria do prób zwarciovych stały się rozwiązaniem z powodzeniem przenoszonym na grunt instytucji naukowo-badawczych poza uczelnią, jak choćby do Instytutu Energetyki (1963), ZWAR'u (1964), Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Techniki i Kolejnictwa w Warszawie i Mińsku Mazowieckim (1966), Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Robót Elektrycznych „Elektromontaż” (1974) oraz Biura Badawczego d/s Jakości SEP.

Dalsze zainteresowania naukowe wiodły przez zgłębianie podstaw fizycznych zjawisk w magneto-wydmuchowych układach gaszeniowych łączników elektroenergetycznych, zasad ich konstruowania, analizę materiałów gaszeniowych, metody obliczeń oraz projektowanie aparatów elektrycznych, a później również ich diagnostykę i niezawodność.

Każdy z wymienionych wątków naukowych zwieńczał podręcznik akademicki /skrypt/ lub wydawnictwo naukowe o zasięgu krajowym, z osobą profesora J. Maksymiuka jako autora bądź współautora. Zaliczyć do nich należy „Mechaniczną teorię łączników elektrycznych”, „Aparaty elektryczne”, „Podstawy obliczeń aparatów elektrycznych”, „Metody statystyczne w inżynierii elektrotechnicznej”, „Niezawodność maszyn i urządzeń elektrycznych”, „Obliczenia i badania diagnostyczne aparatury rozdzielczej” oraz dwóch znaczących monografii „Zarządzanie zasobami sieci elektroenergetycznych” (2004) i „Aparaty elektryczne i rozdzielnice wysokich i średnich napięć” (2014). Ta ostatnia pozycja jest o tyle znamienna, że jej współautorem jest absolwent naszej specjalności z lat 80., wychowanek Profesora związany z krajowym rynkiem elektroenergetycznym. Sama książka, ostatnia w dorobku profesora Maksymiuka, stanowi pewne podsumowanie Jego osiągnięć i zainteresowań, również dotyczących historii rozwoju polskiej elektrotechniki, jako gałęzi przemysłu i dziedziny badań naukowych.

Jako pracownik dydaktyczny uczelni zainicjował pionierskie w Polsce wykłady z „Mechaniki łączników”, a wymienione wyżej podręczniki stały się literaturą obowiązującą dla studentów specjalizujących się z zakresie Aparatów Elektrycznych.

Kontakty z wydawnictwami trwały od dawna, w szczególności od 1965 r. współpracował z Wydawnictwami Naukowo-Technicznymi, od 1970 nieprzerwanie pełnił funkcję Redaktora Działowego Prac Naukowo-Badawczych PW – Seria Elektryka, a od 2004 przewodniczył komisji konkursowej Krajowych Targów Książki Akademickiej ATENA. Od trzech ostatnich lat pełnił funkcję Rady Programowej miesięcznika technicznego „Instalator”.

Jako pracownik dydaktyczny uczelni zainicjował pionierskie w Polsce wykłady z „Mechaniki łączników”, a wymienione wyżej podręczniki stały się literaturą obowiązującą dla studentów specjalizujących się z zakresie Aparatów Elektrycznych. Obszerna oferta tematyczna zainteresowań sprawiła, że wypromował ponad 150 dyplomantów, 6 doktorów i 3 doktorów honoris causa.

W ramach współpracy i wymiany naukowej Instytutu uzyskane osiągnięcia były również prezentowane na innych uczelniach poza granicami kraju (np. ČVUT Praga, TU Drezno, RWTH Aachen, TU Delft).

Kontakty z wydawnictwami trwały od dawna, w szczególności od 1965 r. współpracował z Wydawnictwami Naukowo-Technicznymi, od 1970 nieprzerwanie pełnił funkcję Redaktora Działowego Prac Naukowo-Badawczych PW – Seria Elektryka, a od 2004 przewodniczył komisji konkursowej Krajowych Targów Książki Akademickiej ATENA. Od trzech ostatnich lat pełnił funkcję przewodniczącego Rady Programowej miesięcznika technicznego „Instalator”.

Poza aktywnością na terenie uczelni należy odnotować znaczące zaangażowanie Profesora w działalność organizacji zrzeszających środowisko elektrotechników na szczeblu krajowym: członkostwo w Sekcji Wielkich Mocy Komitetu Elektrotechniki PAN, SEP - jako Rzecznik, Weryfikator, kierownik Działu 01 /Aparatura Elektryczna/, członek Rady Rzeczników i przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej. Był też członkiem Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej (PTETIS). Pełnił rolę konsultanta naukowego w COBiRTK, COBRRE Elektromontaż /przewodniczący Rady Naukowej/.

W uznaniu swoich wielu osiągnięć otrzymał wyróżnienia państwowe: Złoty Krzyż Zasługi (1974), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1979), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (2001) odznaczenie Złotego Krzyża Zasługi, natomiast na szczeblu uczelni: Medal KEN (1988), Złota Odznaka Zasłużonego dla PW (1980) oraz Medal Zasługi dla Wydziału Elektrycznego PW (2001).

Odszedł od nas Człowiek prawy, skromny, wrażliwy, będący przykładem rzetelności i systematyczności w działaniu, imponujący wiedzą zawodową, doskonały dydaktyk i wychowawca, a dla najbliższych pracowników – prawdziwy Mistrz i Autorytet. W imieniu Kolegów z Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej oraz własnym - żegnam Cię Janku. Cześć Twojej Pamięci.

Włodzimierz Kałat